Temps Ordinari - Baptisme

Per SantiTH el dl., 04/01/2021 - 11:20

Is 42,1-4.6-7
Ac 10,34-38
Mc 1,7-11

La narració del baptisme de Jesús és comuna als quatre evangelis, bo i inaugurant la vida pública de Jesús. Però, cada evangelista hi afegeix o hi subratlla uns matisos deliciosos de cara a la vivència cristiana de l'oient/lector. Val la pena que entrem a l'escena com si hi fóssim presents.

Sant Joan fa una afirmació sorprenent. Joan el Baptista diu haver estat enviat a batejar com a reclam perquè Jesús es manifestés. Justament avui en l'onda de manifestació després de la festa d'Epifania, la litúrgia ens proposa aquest text evangèlic.

Es nota una petita resistència dels evangelistes a confirmar que és Joan qui bateja Jesús, i no a la inversa; subtil registre d'una certa oposició entre els deixebles i comunitats joàniques respecte a la comunitat de Jesús, és com tots quatre remarquen la humilitat de Joan. No es considera digne ni tan solament de deslligar-li les corretges de les sandàlies. Sant Ignasi d'Antioquia encara s'hi apunta en dir que el baptisme de Jesús era per purificar l'aigua. És a dir, subratlla que Jesús és el protagonista d'una acció definitiva: és ell qui bateja l'aigua. I, afegeix, per la passió.(Carta als Efesis 18,2)

Així, podríem preguntar-nos, abans que la paraula baptisme adquirís el seu sentit cristià, amb tota la seva càrrega espiritual i simbòlica, quin significat humà tenia. El verb batejar (bapto, baptitzo) significava submergir, capbussar, negar, ofegar, quedar xop. Això és el que feia Joan al Jordà amb aigua: submergia, capbussava, negava d'aigua els penitents i els que accedien a convertir-se. Era assumir la seva prèdica de justícia i de pau, tal com ho desenvolupen sant Lluc i sant Mateu.

Tal com sant Marc descriu l'acció, surt Jesús de l'aigua (preposició ek = de dins) donant a entendre que Joan l'hi havia submergit. La seva acció simbòlicament representava un canvi i un compromís radical.

Ara bé, la diferència absoluta és que Jesús no batejarà amb aigua, sinó amb foc. Aquest sembla ser el testimoni de Joan Baptista, tot i les variants, entenent per baptisme de foc una purificació molt més radical per obra de l'Esperit. En efecte, en tots quatre evangelistes l'Esperit es presenta en forma de colom i se sent la veu del cel. Atenció, en Marc i Lluc la veu va dirigida a Jesús, en Mateu, a tots els assistents, en Joan, només a Joan Baptista que en donarà testimoni.

Sembla que aquesta invasió de l'Esperit fa que Marc ja substitueixi el foc del futur baptisme de Jesús en baptisme en l'Esperit, com li fa dir a Joan Baptista. En canvi, en Mateu i Lluc el Baptista ens diu que Jesús batejarà en Esperit Sant i en foc.

Cal ara assaborir i meditar la paraula que acompanya la irrupció de l'Esperit, que identifica Jesús, i que augura la paraula que sentirem també, en la fe, els cristians:

Tu ets el meu fill, el meu estimat; en tu m'he complagut.

De part de Déu, en la transfiguració, se'ns demana evidentment escoltar-lo. De part de Jesús, a la sinagoga de Nazaret ens fa una proclama ben ardent:

L'Esperit del Senyor reposa sobre meu,
perquè ell m'ha ungit.
M'ha enviat a portar la bona nova als pobres,
a proclamar als captius la llibertat
i als cecs el retorn de la llum,
a posar en llibertat els oprimits,
a proclamar l'any de gràcia del Senyor.

Queda tot dit, només cal afegir-s'hi, ser-hi.

ETIQUETES
ESPERIT AIGUA FOC